

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/211116,Gala-XV-edycji-Nagrody-Honorowej-Prezesa-IPN-Swiadek-Historii-Poznan-12-grudnia-.html>
27.02.2026, 22:33

Gala XV edycji Nagrody Honorowej Prezesa IPN „Świadek Historii” – Poznań, 12 grudnia 2024

12.12.2024

W czwartek 12 grudnia 2024 r. w Sali Białej Bazaru Poznańskiego – w historycznym miejscu, z którego w grudniu 1918 r. przemawiał Ignacy Jan Paderewski, wzniecając powstańczą iskrę – zostały wręczone Nagrody Prezesa IPN „Świadek Historii”. Aktu dekoracji dokonał zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski, który zwrócił się do Laureatów w następujących słowach:

Historia mówi przez pokolenia. To dewiza Instytutu Pamięci Narodowej, która wskazuje, że naszą misją jest pamięć o przeszłości. Jak mówi nazwa wręczanej dziś nagrody: mamy świadczyć o historii, o prawdzie historycznej, kultywować pamięć. Laureaci „Świadka Historii” doskonale o tym wiedzą. Instytut Pamięci Narodowej składa Wam podziękowania. W codziennej, żmudnej pracy znakomicie współpracujecie z Instytutem Pamięci Narodowej. Jednocześnie prosimy, żebyście nie ustawali w swoich wysiłkach na rzecz przyszłości i kolejnych pokoleń.

W gronie Laureatów XV edycji Nagrody Honorowej Prezesa IPN „Świadek Historii” znaleźli się:

- Przemysław Kieliszewski

Dyrektor Teatru Muzycznego w Poznaniu, którego siedziba mieści się w dawnym Domu Żołnierza im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, oddanym do użytku w 1939 r. Podczas wojny w gmachu tym mieściła się siedziba gestapo. Historia ta jest dziś elementem współpracy Instytutu Pamięci Narodowej i Teatru. Współpraca trwa już kilkanaście lat i ma zarówno cykliczny, jak i projektowy wymiar. Od 2011 r. Instytut Pamięci Narodowej wspólnie z Przemysławem Kieliszewskim, w ramach akcji edukacyjno-medialnej „Zapał Znicz Pamięci”, organizuje Koncerty Zaduszkowe dedykowane ofiarom wojny, szczególnie Wielkopolanom. Odbywające się w ich ramach spektakle teatralne: „Irena” o Irenie Sendlerowej i „Virtuoso”, opowiadający historię Ignacego Jana Paderewskiego, we współpracy z IPN prezentowane były w Warszawie i Berlinie, a także IPN prowadził wokół nich działania edukacyjne. W 2023 r. z okazji Narodowego Święta Niepodległości Instytut Pamięci Narodowej we współpracy z Instytutem Polskim w Berlinie zorganizowali koncert „Wieczór pieśni polskiej” w Bazylice św. Jana w Berlinie. Koncert był częścią Festiwalu Paderewskiego, organizowanego przez Stowarzyszenie Wielkopolan Bona Fide, którego prezesem jest Przemysław Kieliszewski, a IPN został zaproszony do grona partnerów wydarzenia. W tegorocznej odsłonie festiwalu współpraca między Przemysławem Kieliszewskim i IPN rozrosła się do udziału merytorycznego pracowników poznańskiego oddziału w wydarzeniach festiwalowych. Również dzięki uprzejmości dyrektora teatru „Śpiewanki Wielkopolskie”, czyli pieśni okresu Powstania Wielkopolskiego, mogły zostać zaprezentowane na portalu o Powstaniu Wielkopolskim.

- Jacek Ogorzałek

Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Poznaniu od lat współpracuje z Jackiem Ogorzałkiem w zakresie upamiętniania postaci, wydarzeń i miejsc związanych z

martyrologią narodu polskiego na terenie ziemi lubuskiej. Z inicjatywy Jacka Ogorzałka, w ramach obchodów 80. rocznicy zdobycia Monte Cassino, sfinansowaliśmy wykonanie i montaż tablicy poświęconej żołnierzom 2 Korpusu Polskiego, spoczywającym na lubuskich nekropoliach. W ramach projektu „Polsce Wierni” tablicami zostały upamiętnione młodzieżowe organizacje antykomunistyczne „Promień Wolności” 1956-1957 w Rogozińcu oraz Konspiracyjny Związek Młodzieży Wielkopolskiej „Lwie Gniazdo” 1949-1950 w Zielonej Górze. Na wniosek Towarzystwa Upiększania Miasta w Zielonej Górze oraz dzięki wsparciu Jacka Ogorzałka zaopiniowaliśmy treść tablicy poświęconej żołnierzowi AK, Batalionów Chłopskich i powojennego podziemia antykomunistycznego, Władysławowi Dudkowi ps. „Wicher” w Żarach. Ponadto w latach 2022-2024 Jacek Ogorzałek złożył kilkanaście wniosków o wpis do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski – powstańców, uczestników wojen, żołnierzy wojska polskiego pochowanych na lubuskich cmentarzach.

● Przemysław Terlecki

Początki współpracy Instytutu Pamięci Narodowej i Przemysława Terleckiego sięgają 2015 r. i koordynacji, jako pełnomocnik Archidiecezji Poznańskiej, przygotowań do uroczystości 1050. rocznicy Chrztu Polski. Wówczas to pomagał Oddziałowi w przygotowaniu okolicznościowej wystawy oraz wydarzeń towarzyszących. W kolejnych latach Przemysław Terlecki był pełnomocnikiem Wojewody Wielkopolskiego i koordynował przygotowania do uroczystości setnej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości oraz setnej rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Wypełniając te obowiązki, wspierał IPN w realizacji naszych zadań statutowych. Przemysław Terlecki od 2020 r. jest dyrektorem Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości, którego oddziały mają olbrzymie znaczenie dla prowadzonej przez Oddział działalności naukowej, edukacyjnej i upamiętniającej. M.in. na terenie Fortu VII organizowane było w 2022 r. Wielkopolskie Forum Pamięci Narodowej, a w 2023 r. w jego przestrzeniach realizowany był film edukacyjny „Fort VII – obóz krwawej zemsty”. Wspólne działania dotyczą też upamiętniania Czerwca '56: w 2021 r. przygotowaliśmy razem wystawę „Poznański Czerwiec 1956. Oblicza buntu i jego pamięć”, która prezentowana była m.in. na Placu Piłsudskiego w Warszawie. Na zaproszenie Przemysława Terleckiego Oddział jest również partnerem nagrody „Stukot '56”. Przemysław Terlecki był zaangażowany w zainicjowaną w 2021 r. m.in. przez IPN i Wielkopolskie Muzeum Niepodległości społeczną kampanię mającą na celu ustanowienie 27 grudnia świętem narodowym, zwieńczoną podpisaniem przez Prezydenta RP ustawy o Narodowym Dniu Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego. Podczas Wielkopolskiego Kongresu Pamięci Narodowej, za zgodą dyrektora Przemysława Terleckiego, Muzeum wspierało Kongres, a nasi goście mogli odwiedzić Muzeum Powstania Wielkopolskiego oraz Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec '56.

Uroczystość uświetniła część artystyczna w wykonaniu Chóru Dziewczęcego Skowronki pod dyrekcją Alicji Szelugi, przy fortepianie zasiadł Czesław Łynsa.

Nagroda „Świadek Historii” została ustanowiona przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej w 2009 r. Nagroda może być przyznana instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym szczególnie zasłużonym dla upamiętniania historii Narodu Polskiego, których działalność jest zbieżna z ustawową działalnością Instytutu Pamięci Narodowej w obszarach edukacyjnym, naukowym i wydawniczym oraz jednocześnie współpracującym z IPN – wspierającym pionierów w realizacji ustawowej działalności. Może być także przyznana pośmiertnie. Nagrodę przyznaje Kapituła,

której przewodniczy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej.

W Poznaniu po raz pierwszy tytuł ten przyznano w 2010 r., od tego czasu w czternastu poznańskich edycjach Nagrodę Honorową „Świadek Historii” otrzymało ponad 70 osób/instytucji:

2010 • Anna Gruszecka • Aleksandra Kudła • Lech Dymarski • Waldemar Handke • Sławomir Kmiecik • Janusz Pałubicki • ks. Dariusz Śmierzchalski-Wachocz • ks. Jarosław Wąsowicz • Stowarzyszenie „Katyń” w Poznaniu • Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Wielkopolska • Zarząd NSZZ „Solidarność” Region Wielkopolska • Związek Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego 1939–1956 Oddział Wielkopolska

2011 • Stowarzyszenie „Poznański Czerwiec '56” • Związek Powstańców Poznańskiego Czerwca 1956 „Niepokonani” • Związek Kombatantów i Uczestników Powstania Poznańskiego Czerwca 1956 r. • Wojewódzka Rada Związku Sybiraków Wielkopolska • Henryk Ludwik Czarnecki • Jarosław Burchardt • Aurelia Gancarz • Paweł Kotlewski • Ryszard Białkowski • Maria i Andrzej Perlakowie

2012 • Eugenia Teresa Dabert • Elżbieta Ratajczak • Małgorzata Wiater • Julian Zydorek • Anna Ziółkowska • Adam Suwart • Piotr Bruder • Olgierd Baehr

2013 • Barbara Fabiańska • Dorota Fechner • Fundacja im. O. Honoriusza Kowalczyka • Dariusz Downar • Marian Fik • Krzysztof M. Kaźmierczak • Lech Stefaniak • Polskie Towarzystwo Ziemiańskie Oddział Wielkopolska

2014 • Jarosław Łożyński • Henryk Krystek • Andrzej Nowotny • Kino Rialto w Poznaniu

2015 • Jacek Kubiak • Anna Piasek-Bosacka • Rafał Pogrzebny

2016 • gen. Jan Podhorski • mjr Ludwik Misiek • kpt. Maria Krzyżańska • Barbara Miczko-Malcher • s. Małgorzata Krupecka • Okręg Wielkopolski Narodowych Sił Zbrojnych

2017 • Piotr Gołdyn • Maciej Grzesiński • Maciej Myczka • Janusz Waliszewski

2018 • Przemysław Bartkowiak • ks. Roman Dworacki • Zdzisław Kościański • Tomasz Łęcki

2019 • Kamil Hypki • Zbysław Kaczmarek • Piotr Świątkowski • Jan Kołodziejski – pośmiertnie

2020 • Stowarzyszenie Rodzin Polskich Ofiar Obozów Koncentracyjnych • Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919

2021 • Zenon Wechmann • Dariusz Grzybek • Andrzej Surdyk • Telewizja Polska S.A. Oddział w Poznaniu • Henryk Walendowski – pośmiertnie

2022 • Henryk Lisiak • Małgorzata Rogal-Dropińska • Arkadiusz Szlachetko

2023 • Przemysław Matusik • Tomasz Woźniak • Stowarzyszenie „Ułana Karpackiego”

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Poznań

Poznań

Świadek Historii